

Plățile internaționale prin acreditiv

ACREDITIVUL DOCUMENTAR

Scurt istoric

Primele atestări documentare privind utilizarea acreditivului datează de la începutul sec. al XIX-lea și se regăsesc în arhivele băncilor din centrele comerciale ale lumii financiare de atunci:

Paris, Amsterdam, Londra etc., fiind utilizat în negoțul cu țări din Extremul Orient, începând cu secolul al XX-lea, atestările surit mult mai numeroase. Interesant este faptul că elementele de structură ale acreditivului: caracterul documentar, fermitatea angajamentului bancar, siguranța pe care o conferă partenerilor și, în bună parte însuși formalismul - imaginat de bănci acum două secole se regăsesc și astăzi în practica în materie. Intr-o accepțiune modernă însă despre acreditiv documentar se poate discuta după primul război mondial. In anul 1920, ca rezultat al Hotărârii Conferinței Comerțului Internațional din 1919 ce a avut loc la Atlanta (SUA) a fost creată *Camera de Comerț Internațional (C.C.I)* cu sediul la Paris.

Intre domeniile prioritare de activitate ale C.C.I s-a înscris și elaborarea unor norme uniforme aplicabile comerțului internațional pentru facilitarea tranzacțiilor.

Absența unor reglementări uniforme în materie de plăți internaționale constituia, indiscutabil, un obstacol major în dezvoltarea schimburilor internaționale.

Debutul și elaborarea regulilor uniforme în materie de acreditive documentare l a fost lung și dificil. Un prim proiect, a cărui elaborare a început în 1924, a fost prezentat de C.C.I la Conferința de la Viena din 1933. Documentul, intitulat "Reguli și uzanțe uniforme privitoare la acreditivul documentar", deși a fost adoptat, nu a reținut atenția decât câtorva țări, iar altele, prin care SUA, Marea Britanie l-au privit cu reticență.

Interesant, că după cel de al II-lea război mondial, dat fiind noua conjunctură economică și politică, atitudinea țărilor față de uniformizarea regulilor în materie se schimbă. Statele Unite, care în anii 50 devin primul și cel mai mare exportator pentru țările Europei distruse de război, au devenit foarte interesate în punerea sistemului de plăți internaționale pe baze cât mai riguroase și sigure.

Se poate aprecia, că SUA au fost principalul promotor al revizuirii Regulilor și Uzanțelor, noul text fiind adoptat în 1951 la Conferința de la Lisabona.

Numărul țărilor interesate și care aveau la aplicarea Regulilor și Uzanțelor a început să fie tot mai mare, iar practica acestora și experiența acumulată au impus o nouă revizuire în 1962. Cu această ocazie, toate băncile din diferite țări și teritorii care figurau în "Banker's Almanach" au aderat la aplicarea Regulilor și Uzanțelor.

In acest context, problema realizării unor reglementări cu adevărat internaționale aplicabile în materie de acreditiv documentar devenea tot mai necesara. Problema își avea originea, pe de o parte, în faptul că în unele țări legislația bancară națională ignora existența acreditivului documentar, iar pe de altă parte, în alte țări se mențineau și erau utilizate propriile reglementări naționale cum era exemplul Franței: "Reglement de Paris" sau al Germaniei: "Regulativ des Akkreditivgeschäfts der Berliner Sterupelvereinigung", fără a mai pune în discuție City londonez care era ostil oricărei codificări.

Sintetizând practicile și experiența în materie, Comisia de Tehnică și Practică Bancară sub președinția lui Bernard S. Wheble, elaborează o nouă versiune, cea adoptată în 1974. (Publicația nr. 274)

Pe drumul succesivelor revizuiți ale Regulilor și Uzanțelor, textul adoptat în 1974, ocupă un loc aparte.

Importanța momentului este dată de recunoașterea textului de un organism ONU: Comisia Națiunilor Unite pentru Drept Internațional, ceea ce i-a conferit un caracter mondial.

De precizat că la elaborarea textului adoptat în 1974 au fost luate în considerare sugestiile formulate de instituțiile bancare care nu erau reprezentate la CCI, dar ale căror propuneri au fost transmise acesteia prin intermediul Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Internațional, ceea ce în final, i-a conferit o aplicabilitate internațională.

Textul este din nou îmbunătățit și adaptat cerințelor moderne în 1984 (Publicația nr. 400) și în 1993 (Publicația nr. 500). Aceste revizuiți au fost necesare datorită noilor tehnici de producere și transmitere automată a datelor, mutațiilor în transportul internațional.

Studiile efectuate de Comisia CCI pentru Practica și Tehnica bancară privind îmbunătățirea Regulilor și Uzanțelor din 1984, au evidențiat că aproximativ 50% din documentele prezentate pentru un acreditiv sunt respinse datorită neconcordanțelor reale sau aparente. Astfel de situații diminuează eficiența utilizării acreditivului și implicit au un impact financiar asupra părților implicate, în același context, s-a constatat creșterea marcantă a litigiilor în care sunt implicate acreditive.

Pentru rezolvarea acestor probleme, grupul de lucru pentru revizuirea Regulilor și Uzanțelor nr. 400 a fost împuternicit:

- să simplifice Regulile și Uzanțele Uniforme nr. 400;
- să cuprindă *practicile bancare* internaționale, să *faciliteze* și să *standardizeze* practicile în evoluție;
- să sporească *integritatea și siguranța* acreditivului prin intermediul prezumției de irevocabilitate și clarificarea obligațiilor principale, nu numai pentru banca emitentă, dar și pentru banca confirmatoare;
- să rezolve problemele referitoare la *condițiile nedocumentare*;
- să enumere, în detaliu, elementele necesare pentru acceptarea fiecărui tip de document de transport.

Analiza comparată a ultimelor două reglementări în materie este cuprinsă în *Publicația CCI nr. 511 - Acreditive: Reguli și Uzanțe Uniforme 500 și 400 Comparate*.

REGLEMENTĂRI. STANDARDIZARE

În decontarea tranzacțiilor internaționale acreditivul documentar ocupă un loc predominant - peste 70%. Larga sa utilizare este determinată de avantajele pe care le prezintă atât pentru exportator, cât și pentru importator.

Pentru ca cei implicați să poată fructifica avantajele oferite de plata prin acreditiv documentar, este necesară cunoașterea regulilor și uzanțelor în materie elaborate de CCI - Paris.

Acestea sunt:

- *Reguli uniforme și practica acreditivelor documentare - CCI Publicația nr. 500*, revizuită în 1993 și care a început să fie aplicată de la 1 ianuarie 1994. Bănci din peste 170 de țări, inclusiv România, au aderat la aplicarea acestor reguli. În continuare, toate trimiterile din text referitoare la acreditivul documentar, sub forma "art..." se referă la Publicația nr. 500 prezentată integral în anexa 1. *Ediția în limba engleză a Publicației 500 constituie textul oficial.*
- *Formulare standard privind acreditivul documentar - Publicația 516*, în care sunt prezentate formularele recomandate de CIC Paris pentru derularea plăților prin acreditiv documentar, modul de completare și înțelesul termenilor utilizați, atât de comercianți, cât și de bănci, în spiritul *Publicației nr. 500*. Ca urmare a dezvoltării sistemelor de teletransmitere a documentelor, datelor etc. prin sisteme automate, atât în *Publicația nr. 500* cât și în *Publicația 516* se fac precizări privind utilizarea acestora în plățile internaționale.
- *A/T 700 Message Formats*, elaborate de *Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT)* cuprinde formatele de Teletransmisie Standard pentru acreditivul documentar. În acest mod, preocupările privind standardizarea acoperă atât spațiul întocmirii documentelor cât și al transmiterii, între acestea existând o strictă corelație din punct de vedere al terminologiei utilizate, specifice *Publicației nr. 500*.

Referitor la Formularele Standard privind acreditivul documentar se fac următoarele recomandări generale:

Securitatea formularului

- Individual și prin colaborare mutuală, băncile trebuie să continue efortul lor pentru combaterea fraudei în domeniu. Este o obligație a băncilor avizatoare notificatoare de a verifica cu o grijă rezonabilă autenticitatea aparentă a acreditivului (art. 7 a).
- Se recomandă ferm ca:
 - Originalul AD pentru Beneficiar și
 - Originalul AD pentru Banca Notificatoare să fie tipărite pe hârtie ce asigură securitatea

înscrișului, iar tehno-redactarea să fie realizată potrivit:

- Formular Standard pentru emiterea acreditivului documentar
- Formular Standard de continuare a acreditivului documentar
- Formular Standard pentru amendamente la acreditivul documentar

Prezentare generală

Acreditivul documentar (Letter of Credit, L/ C) este modalitatea de plată cea mai frecvent utilizată în tranzacțiile internaționale, fiind solicitat în mod deosebit în cazul contractelor de valoare ridicată sau atunci când există îndoieli în ceea ce privește solvabilitatea partenerului/ partenerilor de afaceri (principalul avantaj al acestei tehnici de plată fiind garanția pe care o oferă celor implicați - exportator, importator, bănci - cu referire la apararea intereselor acestora în procesul efectuării de plăți, fără a mai lua în calcul faptul că bună execuție cere din partea exportatorului o muncă de administrare riguroasă - având consecințe benefice în buna desfășurare a relațiilor contractuale datorită obligativității de respectare a clauzelor de acreditiv - iar din partea importatorului suportarea de costuri specifice, motiv pentru care se afirmă că, acreditivul documentar constituie un mijloc de siguranță și de control reciproc, având drept scop să asigure pe vânzător că va încasa contravaloarea marfurilor livrate, dacă a efectuat livrarea în termenii și în condițiile stabilite de cumpărător.

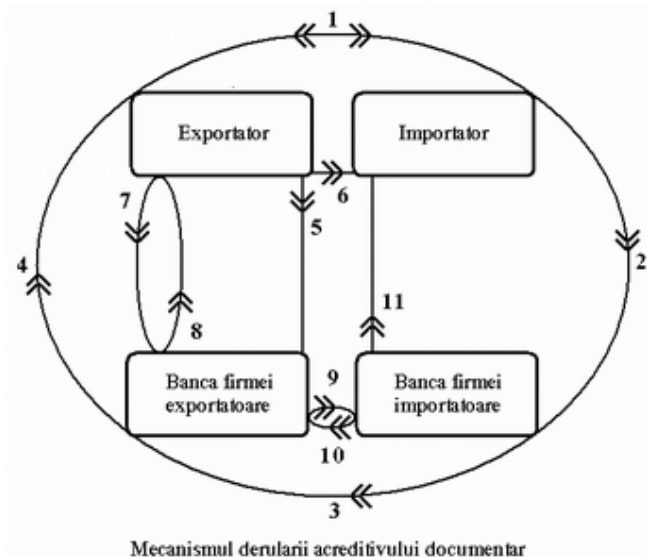
El reprezintă angajamentul ferm asumat de către o bancă (emitentă, ordonatoare) la ordinul/ cererea și în conformitate cu instrucțiuni precise transmise către aceasta, în contul clientului său (exportatorul), de a plăti o anumită sumă de bani (reprezentând contravaloarea exportului) către o terță persoană (beneficiarul acreditivului, vânzătorul) contra documentelor atestând efectuarea obligației (livrarea marfii) pe care exportatorul se obligă să le emită și să le prezinte în condițiile și termenii stabilite de ordonatorul acreditivului. În plus există posibilitatea ca banca emitentă/ ordonatoare să plătească sau să accepte, ca urmare a ordinului dat de beneficiarul acreditivului, cambii care au fost trase de către beneficiar, să accepte sau să negocieze cambii.

În derularea unui acreditiv documentar sunt implicate 4 părți, și anume:

- ordonatorul (importatorul/ cumpărătorul), cel care solicită băncii sale deschiderea acreditivului documentar - pentru acesta acreditivul constă într-o declarație de plată irevocabilă în favoarea exportatorului, condiționată de prezentarea documentelor, solicitate contractual și inserate drept clauze de acreditiv, de către beneficiar la banca sa;
- banca emitentă (banca importatorului), cea care la solicitarea importatorului își asumă angajamentul de plată;
- beneficiarul acreditivului (exportatorul/ vânzătorul), cel în favoarea căruia a fost deschis

acreditivul si cel care prezinta setul de documente in banca in vederea incasarii contravalorii marfurilor livrate - pentru acesta acreditivul documentar apare ca o promisiune irevocabila de plata din partea unei banci, conditionata de prezentarea de catre el, intr-un anumit termen, a setului de documente care atesta expeditia marfii sau care sunt solicitate expres contractual si se reflecta in conditiile de derulare a acreditivului documentar;

- banca exportatorului (banca avizatoare/ notificatoare/ platitoare/ negociatoare), cea care il deserveste pe beneficiarul acreditivului.

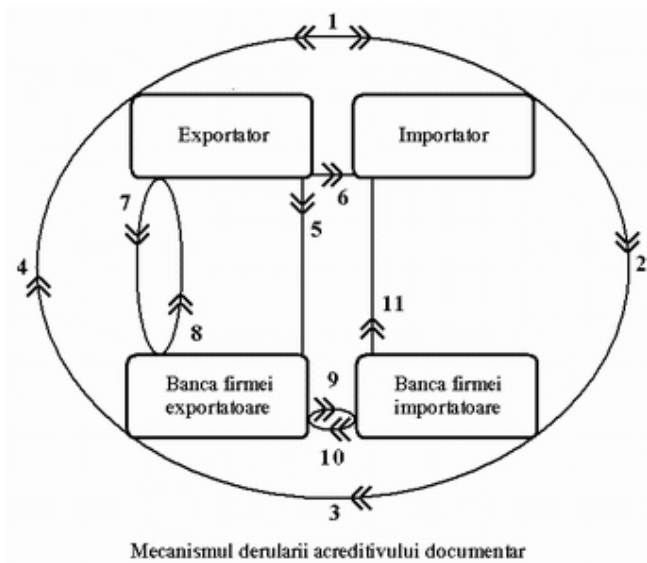

Derularea platii prin acreditiv

documentar implica parcurgerea mai multor etape:

1. Incheierea contractului de vanzare-cumparare si includerea modalitatii de plata prin acreditiv documentar. In general, in aceasta etapa se vor fixa elementele de baza ale derularii contractului si clauzele de acreditiv care vor fi utilizate.

2. Importatorul - ordonator da ordin bancii sale in privinta deschiderii acreditivului, pe baza disponibilului care il are deja in contul sau, sau pe baza unui credit pe care banca il acorda in acest scop. Importatorul/ cumparatorul, in calitate de ordonator al acreditivului (care initiaza mecanismul lui), formuleaza in ordinul de deschidere al acestuia (dat bancii sale) exigentele asupra documentelor pe care trebuie sa le depuna beneficiarul la banca sa, tinand seama de clauzele stabilite in contractul de vanzare - cumparare privind derularea tranzactiei comerciale, precum si de normele acceptate sau indicative interbancar, care reglementeaza continutul acreditivului. Pe plan international aceste norme interbancare sunt directionate sau completate de normele

uzuale in domeniul acreditivelor
documentare stabilite de catre Camera de
Comert Internationala sub denumirea de
"Reguli si uzante uniforme referitoare la
acreditivele documentare", document
cunoscut si sub denumirea de "Publicatia
500".

3. Deschiderea acreditivului si instiintarea
bancii exportatorului;

4. Avizarea exportatorului cu privire la
deschiderea acreditivului;

5. Confirmarea de catre banca exportatoare a concordantei datelor din acreditiv cu clauzele din contractul incheiat, precum si alte clauze indicate de importatorul ordonator, dar care nu contravin spiritului contractului;

6. Livrarea marfurilor, conform conditiilor contractului de vanzare-cumparare incheiat si a clauzelor convenite in acreditiv;

7. Remiterea de catre exportator la banca a documentelor care dovedesc expedierea marfurilor, documente ce au fost indicate in mod expres in acreditiv, in numarul de exemplare solicitat;

8. Plata contravalorii marfurilor pe baza documentelor, in cazul in care acreditivul este domiciliat in tara vanzatorului exportator;

9. Banca firmei exportatoare remite documentele bancii firmei importatoare/ ordonatoare, debitand-o in valuta prevazuta in acreditiv;

10. Banca importatorului, pe baza documentelor primite si verificate drept corespunzatoare conditiilor din acreditiv, efectueaza plata, creditand banca firmei exportatoare;

11. Banca firmei importatoare transmite documentele catre aceasta, care, pe baza lor, va intra in posesia marfurilor.

Ca tehnica de plata acreditivul prezinta cateva caracteristici:

- **formalismul** sau caracterul documentar, in sensul ca exportatorul nu poate pretinde plata decat pe baza documentelor care atesta indeplinirea conditiilor impuse de acreditiv. Pe de alta parte, bancile vor decide plata exclusiv pe baza documentelor, ele neavand sarcina sa controleze marfurile (banca trebuie sa verifice numai existenta documentelor si continutul acestora, respectiv conformitatea lor cu continutul acreditivului.

- **independenta** fata de relatia contractuala de baza, in sensul ca obligatiile asumate de parti, chiar daca au ca temei un contract comercial, sunt autonome fata de acesta, iar intinderea lor este cea precizata in acreditiv (in acest sens, in "Publicatia 500" se specifica faptul ca acreditivul este o

tranzactie distincta de cea de vanzare.

- **fermitatea angajamentului** bancar, in sensul ca banca se angajeaza sa efectueze plata, in conformitate cu instructiunile acreditivului, iar angajamentul sau ramane ferm pana cand, eventual, primeste alte instructiuni decat cele initiale.

- **Adaptabilitatea**, in sensul ca, prin tipurile sale, acreditivul poate di adecvat diferitelor operatiuni de comert interior sau exterior.

- **siguranta**, prin aceea ca asigura protejarea intereselor tuturor partilor implicate. Astfel, exportatorul are siguranta ca, in conditiile respectarii obligatiilor inscrise in acreditiv, va incasa contravaloarea marfii, importatorul este asigurat ca plata marfii nu se va face decat dupa ce documentele precizate in acreditiv (care atesta expedierea marfii, vor fi depuse la banca platitoare iar banca emitenta este protejata prin gajul asupra documentelor de livrare.

Documentele care pot fi solicitate in mod uzual in cazul utilizarii acreditivului documentar sunt:

- documente comerciale de identificare cantitativa, calitativa si valorica a marfurilor livrate cum sunt factura, factura externa emisa de exportator, pe baza careia se efectueaza plata, functii diferite au factura consulara, vizata sau legalizata de reprezentanta diplomatica a tarii importatorului din tara exportatorului si factura proforma, de "informare" sau "provizorie", care este transmisa de exportator importatorului inainte de expedierea marfurilor.

- documente de transport: conosamentul maritim sau fluvial, duplicatul scrisorii de trasura internationala pentru transport feroviar sau rutier, scrisoarea de transport aerian, dovada sau adeverinta unei case de expeditii internationale, in situatia in care marfurile livrate nu au greutatea sau volumul necesar ocuparii unui vagon intreg.

- documentele de asigurare (in cazul in care conditia de livrare din contract prevede ca obligatie a exportatorului de a asigura marfurile pe parcurs international): polita sau certificatul de asigurare sau notele de acoperire (certIFICATE de asigurare provizorii).

- documente care atesta calitatea, cantitatea si originea marfurilor, proces verbal de receptie calitativa si cantitativa a marfurilor, buletinul de analiza, certificatul fitosanitar, certificat de garantie, certificat de origine, etc.

Refuzul de plata al bancilor se explica prin prezentarea unor documente incomplete si/ sau incorecte, expirarea acreditivului, prezentarea documentelor cu intarziere, expedierea cu intarziere a marfii.

Functionarea corespunzatoare a acreditivului documentar este conditionata de cunoasterea unor elemente specifice, si anume:

- **domicilierea**, adica locul unde urmeaza sa aiba loc plata acreditivului. Partenerii pot conveni in contractul de baza ca acreditivul este domiciliat la o banca din tara exportatorului (ceea ce

avantajeaza pe exportator, acesta nefiind obligat sa astepte timpul de curier intre banci), la o banca din tara importatorului, sau intr-o tara terta.

- **valoarea acreditivului**, care se regaseste in instructiunile pe care le da ordonatorul bancii sale, adica suma care urmeaza a fi platita contra documentelor exportatorului. Conform art. 39 din "Publicatia 500", valoarea acreditivului se poate exprima astfel: prin indicarea cu aproximatie a sumei folosind expresiile "in jur de", "aproximativ", "circa", prin indicarea unei sume superioare, "pana la concurenta sumei", sau printr-o suma fixa.

- **valabilitatea acreditivului** reprezinta termenul limita pana la care exportatorul trebuie sa prezinte documentele la ghisele bancii unde este domiciliat acreditivul. Daca in acreditiv nu este precizat termenul de predare al documentelor la banca, acesta este considerat 21 de zile de la data emiterii documentului de transport. Este de precizat faptul ca data respectiva se refera la documentele prezentate, nu expediate. Dupa aceasta data, banca refuza plata, iar prelungirea valabilitatii acreditivului nu se face decat din ordinul ordonatorului. Termenul de livrare stabilit in contract trebuie sa se regaseasca in documentul de transport, care atesta expedierea marfii. Depasirea acestui termen inseamna neindeplinirea obligatiilor contractuale si, deci, incetarea obligatiei de plata in cadrul acreditivului.

- **natura angajamentului bancar**, acesta putand fi revocabil, irevocabil si irevocabil confirmat. Acreditivul revocabil poate fi modificat sau anulat de banca emitenta, fara nici un preaviz prealabil catre beneficiar. Acreditivul documentar irevocabil presupune un angajament ferm al bancii emitente de a executa plata, accepta sau negocia documentele, care nu poate fi modificat sau anulat decat cu ajutorul tuturor partilor. Acreditivul irevocabil reprezinta pentru beneficiar o certitudine absoluta privind plata, cu conditia prezentarii tuturor documentelor prevazute si confirmarii tuturor celorlalte conditii. Acreditivul documentar irevocabil confirmat este acreditivul in care angajamentul irevocabil al bancii emitente se adauga la un angajament egal ca valoare si conditii al bancii confirmatoare (din tara exportatorului).

- **modul de stingere a obligatiei de plata** asumate prin acreditivul documentar poate fi: plata la vedere, prin acceptare si plata diferata. La acreditivul cu plata la vedere, in momentul prezentarii documentelor la banca de catre exportator, acesta este platit imediat. In cazul platii prin acceptare se foloseste un instrument de credit, banca platitoare acceptand cambia prezentata de exportator odata cu documentele. Acreditivul cu plata diferata permite amanarea platii la un anumit termen de la prezentarea documentelor.

Termenul de livrare stabilit in contract trebuie sa se regaseasca in documentul de transport, care atesta expedierea marfii. Depasirea acestui termen inseamna neindeplinirea obligatiilor contractuale si, deci, incetarea obligatiei de plata in cadrul acreditivului.

- **Natura angajamentului bancar**, acesta putand fi revocabil, irevocabil si irevocabil confirmat. Acreditivul *revocabil* poate fi modificat sau anulat de banca emitenta, fara nici un aviz prealabil catre beneficiar.

Acreditivul documentar *irevocabil* presupune un angajament ferm al bancii emitente de a executa plata, accepta sau negocia documentele, care nu poate fi modificat sau anulat decat cu acordul tuturor partilor. Acreditivul irevocabil reprezinta pentru beneficiar o certitudine absoluta privind plata, cu conditia prezentarii tuturor documentelor prevazute si confirmarii tuturor celorlalte conditii.

Acreditivul documentar irevocabil *confirmat* este acreditivul in care la angajamentul irevocabil al bancii emitente se adauga un angajament egal ca valoare si conditii al bancii confirmatoare (din tara exportatorului).

- **Modul de stingere a obligatiei de plata** asumate prin acreditivul documentar poate fi: plata la vedere, prin acceptare si plata diferata. La acreditivul cu plata *la vedere*, in momentul prezentarii documentelor la banca de catre exportator, acesta este platit imediat. In cazul platii *prin acceptare* se foloseste un instrument de credit, banca platitoare acceptand cambia prezentata de exportator odata cu documentele. Acreditivul cu plata *diferata* permite amanarea platii la un anumit termen de la prezentarea documentelor.

Desi larg utilizat pentru rigurozitatea mecanismului si siguranta pe care o ofera, **acreditivul documentar este uneori criticat pentru limitele sale**, cum ar fi:

- **Durata de operare.** Un interval de timp se scurge intre acordul privind plata prin acreditiv si momentul in care exportatorul primeste notificarea deschiderii acreditivului, acesta putand fi prelungit datorita unor situatii ca: dificultati intampinate de importator in gasirea unei banci care sa accepte operatiunea, lipsa de valuta convertibila in tara importatoare. Apoi, pentru efectuarea platii, banca dispune de un termen « rezonabil » de examinare a documentelor, care poate fi de o saptamana in cazul acreditivelor confirmate, dar care se poate prelungi.

- **Complexitatea.** Partenerii cu cea mai redusa experienta in tranzactii internationale pot gasi prea complicate regulile si procedurile impuse de utilizarea acreditivului. Publicatia 500, de exemplu, are 49 de articole, cuprinse in 7 capitole si cuprinde 40 de pagini.

- **Costul.** Acreditivul este cea mai scumpa modalitate de plata. Comisioanele percepute de banci se aplica la valoarea acreditivului si, chiar daca procentul este redus, valoarea absoluta poate sa devina foarte ridicata. Daca partile nu stipuleaza altfel, costul acreditivului este in sarcina importatorului. Acreditivul induce costuri si pentru bancile implicate.

Tipuri de acreditiv

Expresie a diversificarii operatiunilor de comert exterior si a caracterului adaptabil al acreditivului, in practica internationala s-au consacrat mai multe tipuri de acreditive. Astfel:

1. din punct de vedere al fermitatii angajamentului bancar:
 - **revocabile.** Acreditivul revocabil este o simpla promisiune de plata, neangajand banca emitenta. El poate fi modificat ori anulat de banca emitenta oricand si fara obligatia de notificare prealabila a beneficiarului. Motivul pentru care se recurge la o astfel de modalitate, consta in dorinta importatorului de a I se da posibilitatea de gandire, si de revocare a deciziilor sale, in cazul in care exista motive care il determina sa-si schimbe hotararea. Banca emitenta va proceda corespunzator cu instructiunile date de ordonator. Conditia este insa ca revocarea sa fie facuta inainte de expedierea marfii de catre exportator.
 - **irevocabile.** Acreditivul irevocabil presupune angajamentul ferm al bancii emitente de a efectua plata in favoarea beneficiarului, cu conditia ca documentele prezentate de acesta sa fie strict conforme cu termenii si conditiile din acreditiv. Acreditivul irevocabil are o larga utilizare, avand in vedere siguranta pe care o ofera partilor, care nu pot modifica acreditivul in mod unilateral , si nici nu-l pot anula. Acest acreditiv presupune angajamentul ferm al bancii emitente de a plati catre beneficiar, insa este necesar ca documentele prezentate de acesta din urma sa fie in perfecta concordanta cu termenii si conditiile stipulate in acreditiv. Acreditivul irevocabil pot fi confirmate sau neconfirmate.
2. din punct de vedere al confirmarii acreditivelor irevocabile:
 - **confirmate.** Acreditivul irevocabil confirmat este acela in care, la angajamentul ferm al bancii emitente, se adauga un angajament de plata independent si ferm al unei terte banci - banca confirmatoare. De retinut ca, in caz de modificare a acreditivului, banca confirmatoare poate sa accepte sau nu extinderea confirmarii si asupra modificarii acreditivului.
 - **neconfirmate.** Banca emitenta este singura angajata ferm la plata, celelalte banci care intervin in relatia de acreditiv actioneaza ca mandatar, in numele bancii emitente si potrivit instructiunilor acesteia, fara sa-si asume vreun angajament ferm de plata.
3. din punct de vedere al momentului efectuarii platii:
 - **cu plata la vedere.** Sunt acele acreditive care, in momentul prezentarii documentelor de exportator la banca platitoare, acesta este platit imediat. Bancile nu

platesc documente neconforme cu termenele si conditiile din acreditiv.

- **cu plata la termen.**
- **cu plata diferata** (amanata). Plata documentelor nu se face in momentul prezentarii acestora la banca, ci la o data ulterioara, mentionata expres in textul acreditivului. De regula, plata diferata se efectueaza la 30 - 60 zile fata de momentul prezentarii documentelor.
- **de negociere.** In vederea evitarii anumitor dezavantaje pentru exportator, banca emitenta, in baza instructiunilor ordonatorului, poate autoriza o alta banca sa negocieze documentele. Pentru acesta, banca negociatoare percepe un comision de negociere, suportat, de regula, de beneficiarul acreditivului.
- **de acceptare.** Se utilizeaza in cazul exporturilor pe credit. O data cu documentele, exportatorul prezinta bancii si o cambie sau un set de cambii trase asupra bancii indicate in textul acreditivului (care pot fi banca emitenta, banca acceptanta, banca trasa expres desemnata) cu anumite scadente. Banca accepta cambiile, devenind debitor cambial principal, le restituie exportatorului, iar documentele le remite importatorului. La scadenta, exportatorul prezinta bancii acceptante cambiile, iar aceasta le achita.

4. din punct de vedere al domicilierei:

- **in tara exportatorului.**
- **in tara importatorului.**
- **intr-o tara terta.**

Domicilierea acreditivului, adica stabilirea bancii platitoare, este importanta din punct de vedere al operativitatii, al incasarii comisionului si al spezelor bancare. In mod normal, acreditivul trebuie domiciliat in tara exportatorului. In ceea ce priveste comisioanele si spezele bancare in cazul unui acreditiv domiciliat in strainatate, acestea sunt in sarcina beneficiarului, cu exceptia comisionului pentru avizare si confirmare, care sunt suportate de importator.

5. din punct de vedere al clauzelor pe care le contine:

- **transferabil.** Inserarea acestei clauze in textul acreditivului da dreptul beneficiarului sa solicite bancii transferatoare sa faca acreditivul utilizabil (platibil) in totalitate sau partial pentru unul sau mai multi beneficiari secunzi. Un astfel de acreditiv este utilizat in operatiunile de intermediere, beneficiarul acreditivului este un intermediar, iar beneficiarul secund este exportatorul real.
- **cu clauza rosie** (*red clause*). Prin inserarea acestei clauze in textul

acreditivului, banca platitoare este autorizata sa faca o plata in favoarea beneficiarului, inainte ca acesta sa prezinta documentele privitoare la expedierea marfii. Plata poate fi sub forma unui avans sau poate fi egala cu valoarea acreditivului. Suma astfel obtinuta permite exportatorului sa procure marfa sau unele componente. La termenul de expeditie precizat in acreditiv beneficiarul livreaza marfa si prezinta documentele la banca, incasand diferenta.

- **reinnoibil** (*revolving*). Se caracterizeaza prin faptul ca valoarea acreditivului se reintregeste automat, pe masura efectuarii platilor pana la un anumit plafon, in functie de fiecare livrare. Este utilizat pentru contracte de valori mari, cu livrari esalonate in timp. Valoarea acreditivului este la nivelul unei livrari si, in consecinta, comisiunile, taxele bancare sunt mai reduse.

6. din punct de vedere al utilizarii combinate:

- **subsidiare/spate in spate** (*back-to-back*). Desi denumirea este unica, in esenta, este vorba despre doua acreditive: unul de import si unul de export, corelate valoric si in timp de un intermediar. Exista doua tipuri de acreditiv *back-to-back*:

- **acreditiv concordant**, cand deschiderea acreditivului subsidiar necesita aceleasi documente ca si acreditivul original.

- **acreditiv neconcordant**, cand acreditivul original - dupa schimbarea facturii si, daca este cazul, a cambiei - nu poate fi utilizat cu documentele necesare la acreditivul subsidiar.

- **reciproce (de compensatie)**. Se caracterizeaza prin inserarea in textul acreditivului documentar a unei clauze care nu permite utilizarea acreditivului de export decat in corelatie cu acreditivul de import. Prin combinarea a doua acreditive cu astfel de clauze, partenerii care dezvoltati operatiuni prin contrapartida, compensatie, se asigura ca daca unul dintre ei nu va livra marfa in compensatie, va fi platit de banca emitenta, respectiv va primi echivalentul marfurilor nelivrate in compensatie.

- **cesionate**. Beneficiarul unui acreditiv are dreptul ca o parte sau intreaga valoare a acreditivului deschis in favoarea

sa, sa o cesioneze unui tert - beneficiarul cesiunii, cel mai adesea exportatorul real.

Din punctul de vedere al exportatorului, cel mai avantajos este acreditivul documentar irevocabil si confirmat, domiciliat la o banca din tara sa si cu plata la vedere, deoarece:

- este asigurat ca nu va fi retras sau modificat de catre ordonator in termenul de valabilitate (este irevocabil);
- beneficiaza de garantia unei banci terte (alta decat cea emitenta) ca plata va fi efectuata (este confirmat);
- plata se va efectua fara intarziere, economisindu-se timpul necesar pentru transmiterea documentelor intre bancile din cele doua tari (este domiciliat in tara exportatorului);
- va incasa contravaloarea marfii de indata ce se depun documentele la banca platitoare (este cu plata la vedere).

Caracterul flexibil al mecanismului platii prin acreditiv permite insa adaptarea acestei modalitati de plata in raport cu modul de realizare a operatiunii comerciale (export direct, indirect sau prin intermediar), cu termenul de plata (vanzare cu plata imediata sau pe credit), cu facilitatile de finantare oferite importatorului sau exportatorului, cu modul de efectuare a livrării (integrala sau prin transe). Totodata, pentru operatiunile combinate de comert exterior, de tipul reexportului sau contrapartidei s-au elaborat scheme specifice de plata prin acreditiv.

Creditul documentar este o modalitate de plata perfectionata, si larg utilizata in practica datorita avantajelor sale. Astfel, pentru exportator, avantajele constau in urmatoarele: un risc foarte redus de neplata a marfurilor livrate, avand in vedere angajamentul de plata al unei banci; cu exceptia cazului cand acreditivul este revocabil, cumparatorul nu are posibilitatea de a revoca plata; riscul pierderii documentelor transmise prin intermediul bancilor, este minim; derularea platilor este supusa unor reguli scrise recunoscute pe plan international, neexistand riscul unor neintelegeri izvorate din dispozitii echivoce ori contradictorii.

In ceea ce priveste dezavantajele, acestea il privesc mai ales pe importator (ordonator), in sarcina acestuia cazand plata comisioanelor si a spezelor bancare ocazionate de derularea acreditivului.

Ordinul de deschidere a AD. Cerințe. Precizări

Ordinul de deschidere dat de importator băncii sale (în calitate de bancă emitentă) se poate realiza:

- sub forma unei simple scrisori (letric sau telex) în cuprinsul căreia sunt precizate condițiile de termene și documente, precum și informațiile necesare băncii să deschidă AD;
 - prin completarea unui formular tipizat, pus la dispoziție de bănci clienților lor.

Luând în considerare problema standardizării formularisticii referitoare la AD, în spiritul Publicației nr. 500 și al Publicației nr. 516, în continuare este prezentat modul de completare a unui formular standard de cerere de deschidere AD. Pentru fiecare mențiune numerotată în continuare sunt prezentate comentarii.

1. Ordonator

- "applicant" (engl.) este termenul adoptat în Formularele Standard pentru a desemna ordonatorul AD; ordonatorul este importatorul, cumpărătorul la cererea căruia și pe baza instrucțiunilor primite de la acesta, banca emitentă emite AD (art. 2);
- în spațiul rezervat, ordonatorul trebuie să aibă grijă să includă corect toate detaliile referitoare la adresa sa:
 - numele patronic al firmei;
 - stradă, nr., etaj, apartament, oraș, casuță poștală, cod poștal;
 - telefon, fax;
- numele și adresa ordonatorului sunt necesare exportatorului pentru a ști pe numele cui întocmește factura și ce destinație are marfa. Sunt cazuri când factura se întocmește pe numele altei persoane, iar marfa are altă destinație. Aceste precizări se fac în spațiul destinat documentelor (factura emisă de... pe numele...) și respectiv la detaliile privind transportul (pct. 19-23 din Formularul Standard schema 9);
- numărul telefonului și faxului este necesar atât băncii emitente, cât și exportatorului, pentru eventualitatea unor clarificări de probleme.

2. Banca emitentă

- în practică, formularele puse la dispoziție de bănci au pretipărit numele băncii.
- Banca emitentă este cea care, în baza ordinului dat de importator, își va asuma angajamentul de plată în favoarea exportatorului.

3. Data ordinului de deschidere

- Este data la care ordonatorul a completat și după la bancă ordinul de deschidere a AD;
- Ordinul de deschidere trebuie dat în strânsă corelație cu cele convenite cu partenerul de contract:
 - prin contract, partenerii au convenit ca AD să fie deschis cu un anumit număr de

zile înainte de data expedierii mărfii, în acest caz, ordonatorul va lua în considerare acest interval (de exemplu: în contract sa prevăzut "plata prin AD irevocabil, domiciliat în București, deschis cu 45 de zile înainte de livrarea mărfii");

- dacă partenerii nu au convenit date precise cu privire la data deschiderii AD, se subînțelege că ordonatorul, cu un anumit număr de zile înainte de *data expedierii mărfii*, va ordona deschiderea AD (15-20 de zile).

- în orice situație, ordonatorul va avea în vedere valabilitatea de ansamblu a AD și comisioanele bancare.

4. Valabilitatea AD și locul prezentării documentelor

Toate AD trebuie să stipuleze *o dată la care expiră valabilitatea și un loc unde trebuie prezentate documentele pentru plată, acceptare, negociere* (art. 42 a).

Data la care expiră valabilitatea

- Valabilitatea AD este intervalul de timp în cadrul căruia exportatorul trebuie să prezinte documentele la ghișeele băncii desemnate.
Angajamentul ferm de plată al băncii emitente se referă la acest interval.
- Data emiterii AD este data de la care intră în vigoare angajamentul de plată, iar data expirării este data la care acest angajament încetează și numai până la această dată pot fi prezentate documentele.
- Expirarea valabilității se poate trece în două moduri:
 - o dată certă: de ex: "21 mai 1994";
 - o perioadă de timp: de ex: "o lună, 2 luni, șase luni etc.", în acest al doilea caz, banca emitentă va considera data emiterii AD ca prima zi de la care curge valabilitatea AD (art. 42 c).
- Data expirării valabilității AD este suverană în raport cu toate celelalte termene precizate în AD. De exemplu: AD expiră pe 20 mai; expedierea mărfii a avut loc pe 15 mai, iar în AD este prevăzută prezentarea documentelor - 10 zile de la expediție; documentele nu pot fi prezentate decât în interiorul valabilității AD (în exemplu, între 15 și 20 mai).
- Valabilitatea AD trebuie stabilită în funcție de particularitățile tranzacției.
Dacă este prea mare, determină costuri bancare suplimentare, iar dacă este prea mică, nu permite exportatorului să facă toate demersurile necesare expedierii și întocmirii documentelor și, adesea, apare necesitatea solicitării unei prelungiri a valabilității AD (deci, costuri suplimentare).

Locul prezentării documentelor (denumit și domicilierea AD)

- De regulă, se trece orașul și țara unde documentele trebuie prezentate pentru plată, acceptare, negociere.
- Excepție: în cazul AD liber negociabile, nu este necesară precizarea locului sau țării (art. 42 a), în această situație beneficiarul AD poate prezenta documentele pentru negociere la orice bancă. Adesea, în practică se utilizează sintagma "negocierea la orice bancă din țara (exportatorului)".

Domicilierea AD este locul, respectiv țara, orașului și în ultimă instanță banca la ghișeele căreia urmează să aibă loc plata contravalorii mărfurilor. Din acest punct de vedere AD pot fi domiciliate în țara *exportatorului, importatorului* sau *într-o terță țară* (schema 10).

Domicilierea AD este convenită între parteneri în contractul comercial internațional și preluată de ordonator ca atare în dispoziția de deschidere a AD.

În deschiderea AD menționarea locului plății se recomandă să se facă prin termenul "plătibil" (payable at..., available at... etc.) și nu, "domiciled, located, lodged etc.).

AD domiciliat în țara exportatorului înseamnă un AD în baza căruia exportatorul prezintă documentele pentru plată la o bancă desemnată în AD din țara sa. Locul plății are deosebită importanță din mai multe puncte de vedere:

- apropierea exportatorului de locul plății, deci domicilierea AD în țara sa înseamnă pentru acesta o grăbire a încasărilor egală cu timpul de curier al documentelor dacă domicilierea ar fi în țara importatorului, în cazul exporturilor românești, dacă domicilierea acreditivelor este în străinătate timpul de curier (circuitul bancar) al documentelor variază, în funcție de zona geografică, între 10 și 40 de zile;

- în cazul în care documentele prezintă elemente specifice interpretabile de bancă în limitele "unei griji rezonabile", cea care decide asupra conformității documentelor cu condițiile AD este banca la care e domiciliat, deci plătitoare. De menționat însă că pentru orice plată făcută de banca plătitoare pe documente în neregulă, ea răspunde față de banca emitentă și ca atare poate să nu i se mai ramburseze plata făcută pe astfel de documente.

(Dacă, în baza telexului de ramburs, plata a fost făcută, banca plătitoare trebuie să restituie suma plătită plus dobânzile aferente pe intervalul respectiv).

Din acest punct de vedere este avantajată partea din contractul de bază la care este domiciliat AD, exportatorul în țara sa, importatorul în țara sa. În cazul domiciliierii acreditivelor la bănci din România există, în același timp, posibilitatea pentru exportatorii români ca atunci când apar anumite neconcordanțe între documentele prezentate și condițiile stipulate în AD, în perioada valabilității acreditivului, acestea să fie puse în ordine;

- reglementarea oricăror litigii privind neexecutarea obligațiilor izvorâte din derularea AD se face potrivit legislației din țara unde e domiciliat acesta;
domicilierea AD în țara exportatorului prezintă pentru acesta și avantajul evitării riscului pierderii documentelor pe parcursul poștal, în această situație, exportatorul trebuie să ia legătura direct cu importatorul ca să dispună băncii sale ca plata să se facă pe duplicate etc. Orice acțiune întreprinsă în acest sens înseamnă, în fond, o întârziere a încasărilor sau chiar refuzul de plată;

*- domicilierea AD în țara exportatorului constituie și o sursă de venit valutar, deoarece, potrivit Publicației 500 **comisioanele și spezele bancare cad în sarcina ordonatorului**, dacă în AD nu s-a precizat altfel.*

Aceste argumente se au în vedere atunci când în cadrul contractelor de export ale firmelor românești, în care este prevăzută ca modalitate de plată acreditivul, se recomandă ca domicilierea să fie la o bancă din țara noastră, în practica internațională cel mai frecvent se utilizează domicilierea AD în țara exportatorului.

Prin AD domiciliat în țara importatorului (sau o terță țară) se înțelege acel AD în baza căruia exportatorul poate încasa contravaloarea mărfurilor exportate prin prezentarea documentelor solicitate în AD, la ghișeele acesteia.

- în practică, documentele se transmit pe canal bancar, respectiv exportatorul le depune la banca sa, care face doar serviciul de a le transmite băncii plătitoare. După ce banca plătitoare găsește documentele în bună regulă, efectuează plata, transmițând, tot pe canal bancar, banii, în consecință, dezavantajele pentru exportator sunt:

- întârzierea încasării contravalorii mărfurilor, corespunzător intervalului de timp necesar parcursului documentelor și în sens invers a banilor (3-10 zile pentru Europa și între 20 și 40 de zile pentru alte continente, în funcție de zona geografică);

*- pregătirea și expedierea documentelor, cerute în deschiderea de AD, trebuie să se realizeze în timp util, astfel încât acestea să ajungă la banca plătitoare în cadrul valabilității AD. Aceasta, deoarece **valabilitatea AD expiră la ghișeele băncii plătitoare**, deci în străinătate;*

- în cazul în care documentele nu sunt în bună regulă, posibilitatea corectării lor este practic redusă sau necesită timp și corespondență suplimentară, ceea ce, încă o dată în plus, întârzie încasarea banilor.

În cazul în care valabilitatea AD expiră într-un interval de timp scurt, deci șansa ca documentele să ajungă în timp la ghișeele băncii plătitoare din străinătate este redusă, agenții economici pot folosi serviciile unor companii specializate de ex. DHL, Poșta rapidă etc., care, contra

unei taxe, prin agenții săi, duc (fizic) documentele la locul indicat (în maximum 24 de ore pentru Europa și 48 de ore pe alt continent).

Ameliorarea dezavantajelor domicilierei AD în străinătate se poate realiza prin solicitarea rambursului telegrafic.

Astfel, în momentul primirii documentelor și găsirii lor în bună ordine, banca notificatoare, în baza telexului de ramburs, poate plăti documentele, înainte ca ele să ajungă la banca plătitoare. La primirea documentelor, banca plătitoare efectuează ea însăși controlul acestora. Dacă acestea sunt în bună ordine validează plata făcută în baza telexului de ramburs, iar dacă nu sunt în regulă, banca plătitoare este îndreptățită să ceară stornarea plății, inclusiv dobânzile aferente fondurilor astfel avansate, corespunzător intervalului respectiv.

5. Beneficiarul

- Este partea în relația de AD în favoarea căreia se va emite AD și care, îndeplinind condițiile de documente și termene din AD, urmează să fie plătită (art. 2).
- Din rațiuni de prudență financiară și comercială, ordonatorul nu va încheia contracte sau înțelegeri cu parteneri a căror bună credință, standing financiar și performanțe tehnice și comerciale nu le cunoaște, în fapt, aceștia sunt viitorii beneficiari ai AD ordonat de el.
- în general, beneficiarul AD este exportatorul mărfii. Se poate ca în baza acordului dintre părți, AD să fie deschis în favoarea unei terțe părți, în calitate de beneficiar: o companie sau filială care face parte din structura firmei vânzătoare; un asociat în vânzări al exportatorului etc.
- în spațiul rezervat beneficiarului, ordonatorul trebuie să treacă clar și precis:
 - numele întreg al beneficiarului;
 - strada, numărul, orașul, țara (inclusiv detalii: apartament, etaj etc.), cod poștal;
 - telefon, fax.
- Aceste date sunt necesare băncilor pentru a ști *pe cine și unde* să anunțe deschiderea AD.
- Orice rezervă din partea exportatorului de a da detalii complete privind adresa sa completă va fi interpretată de beneficiar ca un semnal de alarmă și nu va ordona deschiderea până nu se va edifica asupra "calității" exportatorului.

6. Prin avion/poștă (transmiterea letrică)

- Mențiunile 6,7 și 8 fac parte din precizările privind modul de transmitere a AD de banca emitentă băncii exportatorului ca bancă notificatoare.
- în prezent, factorii de cost, timp și dotare tehnică determină ca transmiterea prin (avion) poștă să dețină încă o pondere însemnată.

- Adesea, transmiterea prin poștă este precedată de o scurtă avizare a beneficiarului printr-un sistem de teletransmisie.

7. Scurtă avizare prin teletransmisie (preavizare)

- Rolul avizării (preavizare) prin teletransmisie este de a anunța beneficiarul de principalele clauze ale AD și de faptul că acesta urmează a fi deschis.
După o astfel de preavizare, urmează transmiterea letrică, sau tot prin teletransmisie dar **AD ca document operativ de lucru.**
- Avizarea, respectiv preavizarea prin teletransmisie și apoi transmiterea letrică a documentului operativ se face de bancă emitentă, prin **serviciile aceleiași bănci notificatoare** (art. 11 b).

8. Transmiterea AD prin sisteme de teletransmisie

- Termenul de teletransmisie include:
 - transmisia prin cablu, telegramă, telex, telefax etc.
 - transmisia prin sisteme integrate de comunicație, de exemplu SWIFT.
- Dacă în textul transmis nu se precizează altfel, AD teletransmise astfel sunt considerate **documente operative de lucru** (art. 11 a).
- Dacă în textul AD teletransmis se regăsește expresia "urmează detalii suplimentare", sau altele similare, sau se specifică că urmează confirmarea letrică, atunci documentul teletransmis nu va fi considerat instrument operativ al AD (art. 11 a ii).
- AD este considerat instrument operativ atunci când beneficiarul, prin textul dat:
 - permite băncii desemnate să plătească, să accepte sau să negocieze contra documentele stipulate și
 - precizează că teletransmisia nu va fi urmată de confirmare letrică sau altă teletransmisie.
- De regulă, banca emitentă este cea care decide ce metodă de teletransmisie va utiliza (telex, fax, SWIFT etc.).
- Dacă beneficiarul **nu dorește ca teletransmisia AD să fie document operativ de lucru**, el va specifica acest lucru la spațiul "Instrucțiuni suplimentare" (pct. 25 în Formularul standard Schema 9).

9. AD este transferabil

- Pentru ca un AD să fie transferabil, această mențiune trebuie precizată expres în ordinul

de deschidere dat băncii emitente (art. 48).

- In lipsa acestei mențiuni, un AD este considerat netransferabil.(art 48)
- Instrucțiunile privind caracterul transferabil al unui AD sunt rezultatul înțelegerii dintre beneficiarul și ordonatorul AD, înțelegere ce a avut loc înainte de emiterea AD și este legată direct de specificul tranzacției comerciale.

10. Confirmarea

- în mod similar, mențiunea privind "confirmarea" unui AD este rezultatul înțelegerii prealabile dintre beneficiarul și ordonatorul AD (art. 9).
- Dacă ordonatorul cere (căsuța "requested") confirmarea, aceasta înseamnă că el dorește ca banca emitentă să autorizeze sau să solicite băncii desemnate (cu plata, acceptarea etc.) să confirme AD pentru beneficiar (art. 9).
- Dacă ordonatorul bifează căsuța prin care "autorizează dacă cere beneficiarul", aceasta înseamnă că el dorește ca banca emitentă să instruceze banca desemnată să notifice beneficiarul fără confirmarea sa, dar dacă beneficiarul dorește ca AD respectiv să fie confirmat, atunci banca desemnată este autorizată să-și adauge confirmarea sa (art. 9).
- Dacă partenerii au convenit ca o confirmare de AD să se facă de o altă bancă decât banca desemnată să plătească (de regulă, banca exportatorului), atunci se marchează căsuța prin care se cere (requested) confirmarea, iar terța bancă confirmatoare este specificată la căsuța "Instrucțiuni suplimentare"

11.Suma/valoarea AD

- Denumită și valoarea AD, reprezintă suma de bani pe care banca emitentă se va angaja să o plătească beneficiarului AD.
- Această sumă poate fi precizată:
 - simplu; de exemplu: "100.000 USD";
 - prin indicarea unei limite superioare; de exemplu: "maximum 100.000 USD";
 - suma poate fi precedată de cuvântul **aproximativ, circa** (about); de exemplu: "aproximativ 100.000 USD".
- Dacă suma este precedată de expresia **circa, aproximativ**, aceasta înseamnă că ordonatorul permite băncii să efectueze o plată cu o toleranță de +10% sau -10% față de suma precizată (art. 39 a).
- Dacă în AD se stipulează că cantitatea specificată a mărfurilor nu poate fi nici mai mare, nici mai mică, banca poate efectua plăți cu o toleranță de +5% sau -5%, cu condiția ca

valoarea AD (suma) să-nu fie depășită (art. 39 b). Această toleranță nu se aplică în cazurile în care în AD cantitatea este exprimată în unități individuale, număr de pachete, colete etc.

- Dacă în AD nu sunt interzise expedierile parțiale și nici nu se precizează altfel, o plată cu o toleranță de minus 5% față de valoarea AD este admisă.

Condiția de a se face o plată cu o toleranță de minus 5% este ca întreaga cantitate de mărfuri să fi fost expedită, iar dacă în AD se specifică și prețul unitar al mărfii, acesta să nu fi fost redus (art. 39 c). Desigur, această prevedere nu se aplică în cazul în care suma este precedată de termenul "circa", "aproximativ" (art. 39 a).

- Mărimea sumei, valorii AD este în strânsă corelație cu **condiția de livrare**, în esență, cu ansamblul obligațiilor asumate de exportator privind marfa și livrarea ei (schema 11) (vezi *infra* pct.18).
- Suma trebuie scrisă în cifre și litere și indicată moneda în care se va face plata. Simbolul monedei va fi potrivit codului ISO, de exemplu:

USD - dolar SUA; GBP - liră sterlină;

- De regulă, moneda în care se ordonă deschiderea AD este și moneda de contract. Sunt situații în care partenerii convin ca plata să se facă în altă monedă decât cea din contractul comercial internațional. Dat fiind că **AD este un contract independent** de orice alt contract, băncile nu plătesc decât în moneda precizată în AD.

12. AD plătibil la Banca desemnată

a. Banca desemnată

Exceptând AD care sunt plătibile (domiciliate) la banca emitentă, orice AD trebuie să specifice expres care este banca desemnată, autorizată să plătească, să efectueze plata diferată; să accepte cambii și apoi să le plătească sau să plătească prin negociere (art. 10 b);.

- Referitor la desemnarea băncii pot apare trei situații: ordonatorul trece numele băncii care urmează a face plata. Anterior, el a convenit cu beneficiarul AD unde va fi domiciliat AD; ordonatorul nu cunoaște numele băncii din țara exportatorului, dar a convenit cu acesta ca plata să se facă la o bancă din țara exportatorului, în acest caz, va face mențiunea "banca la alegerea băncii emitente" (The bank of your choice").

ordonatorul poate lăsa spațiul liber și banca emitentă va decide ce bancă va desemna pentru plată (de regulă, o bancă din țara exportatorului, cu care are relații de corespondent bancar);

- de regulă, exportatorii doresc ca domicilierea plății să fie la o anumită bancă din țara lor. Dacă unui exportator îi este indiferent locul plății și banca desemnată, acest fapt constituie un semnal de alarmă pentru ordonator.

b. Plătibil:

- la vedere
- prin plată diferată
- prin acceptare
- prin negociere
- Menționarea oricăreia dintre aceste forme de plată trebuie să aibă în vedere:
 - aceasta a fost în prealabil convenită cu beneficiarul AD și este determinată de construcția financiară a afacerii
 - fiecărui tip de plată îi corespund anumite precizări adiacente de termene și/sau documente. Astfel:

Plata la vedere

- plata la vedere prin AD se poate face:
 - contra documente fără a fi însoțite de cambie (sau cambii) sau contra documente însoțite de cambie, în acest caz, cambiile sunt trase de beneficiar, la vedere, asupra băncii desemnate (banca plătitoare);
- în unele țări, ca urmare a taxelor de timbru, este preferabil să se utilizeze AD cu plata la vedere fără să se solicite și cambii.

Plata diferată

- se poate realiza contra documente însoțite sau nu de cambii, în cazul în care sunt însoțite de cambii, cambia este trasă de beneficiar, la vedere, asupra băncii desemnate. Ea va fi achitată însă la termenul diferat precizat în AD de către banca acceptantă (desemnată).

Plata prin acceptare

- se realizează întotdeauna contra documente însoțite de o cambie. Cambia este trasă asupra băncii desemnate sau băncii emitente. După acceptare, banca restituie cambia trăgătorului (exportatorul), iar documentele le remite importatorului. Cambia va fi achitată la scadența precizată în textul ei.

Plata prin negociere

- se poate realiza în două moduri (Art. 10 b).
 - prin precizarea expresă a băncii desemnate să negocieze, în acest caz, ordonatorul numește banca negociatoare;
 - sau în cazul AD, așa-numite **liber negociabile**, plata prin negociere se face la orice bancă, în această situație se menționează "freely negotiable by any bank" sau "freely negotiable credit". Aceasta permite negocierea documentelor la orice bancă din lume. În practică, este de dorit ca ordonatorul să limiteze libera negociere a AD la o

țară sau un oraș, de ex. "liber negociabil în Austria"; sau "liber negociabil la Viena".

- de reținut ca banca emitentă poate autoriza ea însăși o altă bancă să negocieze documentele (art. 2).
- întotdeauna în cazul AD care prevede negocierea, cambiile care însoțesc documentele trebuie să fie trase asupra:
 - băncii emitente sau
 - băncii confirmatoare.

În nici un caz nu se va cere prin ordinul de deschidere a AD, cambii trase asupra ordonatorului (art. 9 a, b).

Dacă în AD se precizează cambii trase asupra ordonatorului, băncile consideră aceste cambii ca documente adiționale .

13. Livrări parțiale

- Livrările parțiale sunt permise dacă în AD nu se specifică altfel (art. 40 a).

De aceea, ordonatorul trebuie să specifice clar în deschiderea AD:

- "livrări parțiale permise" (parțial shipments allowed)
- "livrări parțiale nepermise" (parțial shipments not allowed)

In lipsa oricărei mențiuni se interpretează că sunt permise.

- Nu se consideră livrări parțiale atunci când din documentul de transport rezultă că mărfurile au fost transportate cu același mijloc de transport, pe aceeași rută și cu aceeași destinație, chiar dacă în documentul de transport se indică: date diferite de livrare, porturi diferite de încărcare sau locuri diferite de preluare/expediere a mărfii (art. 40 b, c).

Livrări eșalonate

- Ordonatorul, în cazul livrărilor eșalonate, trebuie să precizeze perioada sau perioadele livrărilor eșalonate (art. 41). De ex:
 - "cantitatea «x» de mărfuri va fi livrată eșalonat în șase tranșe egale, lunar, începând cu ianuarie 1995" "quantity "x" goods to be shipped in six equal monthly instalments beginning January 1995".
- în cazul în care perioadele de livrare parțială sunt diferite, acestea trebuie precizate clar fie în textul AD, fie la Instrucțiuni suplimentare;
- Livrările parțiale pot fi urmate sau nu de plăți (trageri) parțiale. Dacă prin AD nu se stipulează altfel, **plățile parțiale sunt permise**. Astfel, după fiecare livrare, beneficiarul AD va fi plătit în baza documentelor prezentate privitor la livrarea respectivă;
- Dacă ordonatorul dorește (acceptă) livrări parțiale, dar plata se face o singură dată după

ultima livrare, în acest caz va marca prin bifare mențiunea: "**Livrări parțiale permise**", iar la condiții de plată va preciza "**plata 100% la vedere după ultima livrare**".

- Perioadele de livrare trebuie strict convenite cu exportatorul, pentru ca acesta să fie în măsură să expedieze marfa la intervalele menționate în AD. Dacă o livrare/tragere (plată) nu respectă termenele din AD, acreditivul încetează să mai fie valabil pentru beneficiar, atât pentru tranșa respectivă, cât și pentru toate tranșele ulterioare (art. 41). În acest mod, ordonatorul riscă să nu mai primească marfa, iar beneficiarul riscă să nu primească banii;

14. **Transbordări**

- Înainte de a decide, **transbordări permise/nepermise**, ordonatorul trebuie să stabilească care este modalitatea cea mai avantajoasă pentru livrare și transport a mărfii la destinație;
- Interzicerea transbordărilor, cel mai adesea, este determinată de riscul de pierdere sau deteriorare a mărfurilor prin repetate încărcări/descărcări de pe un mijloc de transport pe altul;
- Ordonatorul poate stipula "**transbordați permise numai...**", menționând un port care din punctul său de vedere conferă securitate în manipularea mărfurilor;
- Chiar dacă prin AD transbordările sunt interzise, băncile acceptă documente de transport care indică că transbordarea va avea loc atâta timp cât marfa este transportată în container, trailer, barje sau documentul de transport cuprinde clauze prin care transportatorul își rezervă dreptul de a transborda.

Asigurarea acoperită de ordonator

- Această informație este utilă băncii emitente, beneficiarului și băncii desemnate (să plătească, să accepte, să negocieze) în cazul în care la livrarea mărfii de către beneficiarul AD **aceasta nu trebuie să prezinte și un document de asigurare a mărfii în trafic internațional**.
- În mod particular, banca emitentă este interesată în acest aspect înainte de a emite AD.

16. **Detalii cu privire la transportul mărfii**

- Au în vedere:
 - locul expedierii: de la . . . (from . . .)
 - locul de destinație; pentru a fi transportată la . . . (for transportation to . . .)
 - data expedierii, nu mai târziu de . . . (not later than . . .) care trebuie precizate cu claritate și potrivit terminologiei din Publicația nr. 500. Astfel, de reținut:

Expediere (shipment)

- Dacă în AD nu se precizează altfel, acest termen este înțeles ca incluzând expresiile:
 - încărcare la bord (loading on board)
 - încărcare (dispatch)
 - acceptate pentru transport (accepted for carriage)
 - data recipisei poștale (date of post receipt)
 - data ridicării (date of pick-up)
 - preluare spre încărcare (taking in charge) în cazul documentului de transport combinat.

Locul de expediere și locul de destinație

- Se indică sub forma unei denumiri exprese a: portului, aeroportului, gării, orașului, țării sau dacă este cazul grupei de țări (de ex. de la (from) Constanța la (to) Hamburg).
- Nu se utilizează expresii generale, vași pentru a preciza punctul de încărcare și descărcare; de ex: port important; un port din Golful Mexic; un port din Orientul Mijlociu;
- Când se apelează la o modalitate de transport combinat, multimodal, organizat într-o structură modernă se poate indica doar țara;
- Nu se utilizează abrevieri, de ex.: UK (Marea Britanie), CCE (Comunitatea Economică Europeană UE - (Uniunea Europeană), CIS (Comunitatea Statelor Independente) etc., deoarece nu toată lumea cunoaște sensul acestora, mai ales când sunt exprimate în altă limbă;
- Nu se indică un port maritim când:
 - mărfurile care urmează a fi livrate au drept loc al expedierii un oraș situat în interiorul țării;
 - când documentul de transport solicitat este: document de transport combinat (art. 26), aerian (art. 27), rutier, feroviar, fluvial intern (art. 28) sau recipise poștale și de curier (art. 29).

Data livrării

- Trebuie să fie situată în cadrul perioadei de valabilitate a AD;
- Dacă se prelungește valabilitatea AD, nu se subînțelege că automat se prelungește/decalează și termenele de livrare (art. 44 b).
- **Data livrării poate fi menționată prin expresiile:**
 - nu mai târziu de... (not later than) data fixă (ex: "15 ian. 2004")
 - în perioada (during), ex.: "15 ian. - 15 febr. 2004"
 - în (in); ex: "prima jumătate a lunii mai 2004"
 - pe (on); ex.: "15 ian. 2004";

- nu înainte de (not before); ex.: 15 ian. 2004";
- nu înainte de (data) și nu după (data) (not before... and not after"...)
 - Dacă se utilizează expresia: "în x zile de la", în mod obligatoriu se precizează și evenimentul economic față de care se calculează acest număr de zile. De ex.: "livrarea în 30 de zile de la emiterea AD", - "shipment with 30 days from the date of issuance of the credit";
 - Dacă în AD nu s-a prevăzut altfel, băncile acceptă un document de transport care are o dată de emisie anterioară deschiderii AD (art. 22).
 - **Termenii privind livrarea sunt interpretați astfel:**
 - cuvintele *la* (to), *până la* (until), *de la* (from) se înțeleg ca incluzând data menționată;
 - cuvântul *după* (after) este înțeles ca excluzând data menționată;
 - termenii "*prima jumătate*" (first half), *a doua jumătate* (second half) a lunii sunt interpretați 1-15 și respectiv 16 - ultima zi a lunii, inclusiv;
 - termenii *începutul* (begining), *mijlocul* (middle), *sfârșitul* (end) lunii se înțeleg: 1-10 inclusiv; 11-20 inclusiv; 21 - ultima zi a lunii inclusiv (art. 47).
 - Nu se utilizează pentru a preciza data livrării termeni ca:
 - prompt (prompt), imediat (imediately), cât de curând posibil (as soon as possible) și altele asemănătoare. Băncile nu le iau în considerare (art. 46 c);
 - dacă data livrării este precedată de cuvintele "pe sau înjur de" (on or about), băncile vor interpreta aceasta ca o precizare ce permite calivrarea să fie făcută cu 5 zile înainte și 5 zile după data menționată, incluzând ambele zile extreme (art. 46 c).

17. Descrierea mărfurilor

- Denumirea și descrierea mărfii
 - să fie cât mai scurt posibil și fără să conțină detalii excesive (art. 5);
 - să reflecte termenii conveniți cu partenerul (exportatorul) prin contractul comercial internațional;
 - să fie suficient de clară ca ordonatorul să aibă certitudinea că exportatorul îi va trimite marfa în condițiile anterior convenite;
 - să permită băncii, ca în baza instrucțiunilor date, să poată efectua confruntarea elementelor ce privesc descrierea mărfii cu cele ce se vor regăsi în documentele prezentate de exportator.
- Cantitatea și prețul

- când se indică cantitatea și/sau prețul unitar al mărfii, ordonatorul trebuie să aibă în vedere (art. 39) că:
- se admite o toleranță de $\pm 10\%$ dacă expresii ca "aproximativ" (approximately), în jur de (about) "circa" (circa) sau altele similare preced **cantitatea sau prețul, sau pe ambele.**

18. Condiția de livrare

- Desemnează ansamblul activităților legate de transportul mărfurilor, iar în sens restrâns, definește obligațiile vânzătorului de a preda marfa în vederea transportării ei de un anumit căraș;
- Această clauză este precizată în termeni comerciali abreviați care se regăsesc în două documente utilizate pe plan internațional: INCOTERMS și RAFTD;
- Condiția de livrare abreviată trebuie să fie urmată de locul numit, unde marfa trece de la vânzător la cumpărător. Ex: "**FOB Constanța**" sintetic, semnifică obligația exportatorului de a aduce de la fabrică marfa până în portul Constanța și de a o urca pe puntea vasului ce o va transporta. Intră în obligațiile cumpărătorului de a procura vasul, de a plăti transportul și asigurarea din locul (portul) numit Constanța etc.
- Pentru ordonator condiția de livrare are importanță din două puncte de vedere:
 - determină valoarea AD, în sensul că alături de valoarea mărfii trebuie luate în considerare și cheltuielile pe care le face vânzătorul pentru asigurarea, încărcarea, transportul etc. al mărfii – potrivit condiției de livrare convenite
 - în funcție de condiția de livrare, se solicită anumite documente de transport pe care trebuie să le prezinte exportatorul la bancă (conosament, scrisoare de trăsură, rutieră, feroviară etc.).

UTILIZAREA ACREDITIVULUI DOCUMENTAR

În ansamblul mecanismului derulării AD exportatorul este **beneficiarul acreditivului:**

- cel în favoarea căruia a fost deschis AD.
- cel care, în măsura în care îndeplinește toate condițiile de termene și documente stipulate în textul AD, încasează contravaloarea mărfurilor exportate, serviciilor prestate, respectiv **utilizează AD.**

2.7.1. Opțiunea exportatorului pentru plata prin AD

În decizia sa, exportatorul trebuie să aibă în vedere avantajele și dezavantajele pe care le prezintă această tehnică de plată pentru el.

Sintagma "utilizarea AD" semnifică ansamblul activităților întreprinse de beneficiarul AD, exportatorul pentru a încasa de la bancă contravaloarea mărfurilor expediate, contra documentelor stipulate în AD.

***Instrucțiuni de completare a formularului DISPOZIȚIE DE
PLATĂ VALUTARĂ EXTERNĂ/CERERE DE DESCHIDERE
DE ACREDITIV***

1. Formularul se completează de către persoanele juridice române, indiferent de forma de organizare și titularul dreptului de proprietate, care dispun plăți valutare către nerezidenți.

2. Formularul se întocmește pentru:

a) Plăți de orice natură către nerezidenți, efectuate prin transferuri bancare în afara teritoriului României sau prin creditarea unui cont pe care o persoană juridică/fizică nerezidentă îl deține la o bancă din România.

b) Ridicări de valută din conturi bancare în numerar sau sub formă de cecuri de orice natură (bancare, de călătorie), destinate cheltuielilor de călătorie sau pentru plăți externe de altă natură în afara teritoriului României ori pentru plăți pe teritoriul României în favoarea unui nerezident.

3. Circuitul formularului:

a) Formularul se completează de către ordonatorul plății în trei exemplare și se depune la ghișeele băncii comerciale unde se dispune plata.

b) Banca comercială verifică DPVE și în cazul acceptării efectuării plății completează rubricile din spațiul rezervat acesteia .

c) După efectuarea plății, cele trei exemplare ale DPVE au următoarele destinații:

- Exemplarul 1 rămâne în posesia băncii comerciale;
- Exemplarul 2 semnat și ștampilat în spațiul rezervat în acest scop va fi transmis de banca comercială Băncii Naționale a României în termen de 2 zile bancare lucrătoare de la debitarea contului ordonatorului plății;
- Exemplarul 3 se restituie ordonatorului.

d) în cazul plăților reprezentând utilizări parțiale ale acreditivelor banca comercială va transmite exemplarul 2 al DPVE Băncii Naționale a României la prima utilizare cu indicarea la poziția 40 a sumei utilizate. Pentru utilizările ulterioare, banca comercială va transmite Băncii Naționale a

României pentru fiecare plată o fotocopie a DPVE cu indicarea la poziția 40 a sumei respective utilizate.

e) în cazul majorării valorii unui acreditiv, se completează integral un nou set de formulare DPVE, specificându-se la poziția 37 referința acreditivului inițial urmată de cuvântul "majorare".

4. Alte precizări privind completarea formularului.

a) Setul de trei formulare va fi completat de mână cu litere de tipar sau la mașina de scris, astfel încât informațiile înscrise în DPVE să fie lizibile pe toate cele trei exemplare.

b) Răspunderea pentru exactitatea informațiilor și conformitatea acestora cu realitatea revine ordonatorului plății care, prin persoanele autorizate să-l reprezinte în raport cu terții, va semna și ștampila formularul DPVE în spațiile rezervate în acest scop.

c) Ordonatorul plății va completa la poziția 2 din formular codul său fiscal înregistrat la Ministerul Finanțelor, iar la codurile de la poziția 33 va completa poziția tarifară conform Tarifului Valam de Import al României publicat de Ministerul Comerțului.

d) Codurile pentru poziția 24 se vor completa de către băncile comerciale conform listei de tranzacții transmisă de Banca Națională a României.

e) Dacă spațiile din formular nu sunt suficiente pentru descrierea completă a operațiunii, se vor folosi pagini suplimentare, făcându-se referire expresă la numărul poziției din formular.

Avantajele utilizării AD pentru exportatori

Risc minim de neplată a mărfurilor livrate. Angajamentul de plată este al unei bănci (banca emitentă), independent de cumpărător a cărui situație financiară e mai puțin cunoscută sau care se poate deteriora în timp; Cumpărătorul nu poate revoca plata sub diferite pretexte. Angajamentul de plată asumat de bancă este un angajament ferm de plată și este un contract independent de contractul comercial internațional, chiar dacă în textul AD se face trimitere la acesta; Dacă cumpărătorul dorește modificarea sumei de plată, invocând de ex.: calitatea mărfurilor primite, sau alte aspecte care nu se regăsesc în condițiile din AD, el trebuie să abordeze această problemă pe cale comercială, în măsura în care exportatorul a îndeplinit condițiile din AD, în caz de litigiu el are o poziție favorizată. Derularea plății este promptă și strict reglementată prin Publicația 500; Riscul de pierdere sau deteriorare a documentelor transmise pe canal bancar este minim; În măsura în care AD presupune utilizarea prin cambii trase la anumite termene, exportatorul poate utiliza cambiile

acceptate de bănci ca o metodă de finanțare a exportului prin scontarea sau, după caz, forfetarea lor.

Dezavantajele utilizării AD de către exportator

- Poziția competitivă a exportatorului este diminuată deoarece:
 - comisioanele și spezele bancare sunt mai mari și cad în sarcina ordonatorului. Acest dezavantaj poate fi aplatizat prin a suporta el o parte din comisioane, cele din țara lui (fiecare în țara lui);
 - formalitățile de deschidere ale AD sunt mai complicate pentru ordonator;
- Sumele de încasat prin AD sunt supuse inerent riscului de curs valutar, care poate fi acoperit prin operațiuni independente de mecanismul derulării AD, cum ar fi: operațiuni la termen; hadging valutar; includerea în preț a unei marje asigurătorii.

3. Opțiunea exportatorului pentru AD

Alegerea de către exportator a AD ca modalitate de plată implică luarea în considerare a cel puțin două aspecte:

- a. creșterea rapidității și siguranței plății;
 - b. corelația acreditivului cu construcția financiară a afacerii în ansamblul ei.
- a. Privitor la aspectele referitoare la **siguranța plății** exportatorul va opta pentru:
 - **AD irevocabil**, întrucât orice modificare, anulare etc. a unui astfel de angajament nu poate fi efectuat de banca emitentă fără acordul său.
 - **AD irevocabil confirmat**, în cazul în care are anumite îndoieli privind țara importatorului, banca emitentă . Confirmarea dată de o terță bancă este, de asemenea, un angajament ferm de plată (art. 9 b). Astfel, în cazul în care nu este plătit de banca emitentă, va fi plătit de banca confirmatoare.

Referitor la **rapiditatea plății**, va opta pentru:

- **domicilierea AD la banca din țara sa** în cazul plății la vedere, plată diferată, plată prin acceptare.
- în caz de plată prin negociere, va solicita **autorizarea prin AD a unei bănci din țara sa** (care să apară ca mențiune în AD) pentru **negocierea documentelor**.

Aceste opțiuni au ca efect:

- grăbirea încasării banilor cu timpul de curier pentru ca documentele să ajungă la o altă bancă în străinătate (în cazul domicilierei în străinătate);
- în caz de anumite nereguli la documente, acestea pot fi corectate rapid în timp util.

b. Referitor la **construcția financiară a afacerii și AD**, exportatorul trebuie să cunoască modalitățile prin care să fructifice una din caracteristicile fundamentale ale acreditivului: **adaptabilitatea:**

- prin includerea în AD a unor anumite clauze, acesta poate fi adaptat diferitelor situații;
- să gândească construcția financiară a afacerii înainte de a negocia clauzele contractuale pentru a ști clar ce să solicite sau să ofere cumpărătorului. Acesta este cel ce va ordona deschiderea AD și, ca atare, el va specifica clauzele dorite de exportator.

AD și clauzele contractului comercial internațional

a. Informații precontractuale

Decizia exportatorului privind forma și tipul de AD trebuie să se bazeze pe anumite informații obținute înainte de începerea negocierilor sau încheierea contractului:

- **solvabilitatea/buna** credință/seriozitatea importatorului: informații ce se pot obține de la banca care îl deservește pe cumpărător; de la alți parteneri sau alte bănci (de pe piața sa) care au avut afaceri cu firma respectivă;
- **comportamentul băncii sau băncilor** din țara importatorului: față de importator în cazul în care băncile din țara exportatorului au relații de corespondent cu bănci din țara importatorului
- **uzanța și reglementările în vigoare privitoare la plăți**, garanții și transferul valutar al fondurilor din țara importatorului, adesea acestea au incidență directă asupra formei AD și rapidității încasării sumei: de la banca din țara sa sau de la instituții/organisme cum sunt: Ministerul Comerțului, instituții de cercetare privind piețele externe, alți agenți economici care au mai derulat afaceri cu țara respectivă
- **poziția băncii confirmatoare sau a băncii transferatoare** dacă se dorește AD confirmat sau AD transferabil, în prealabil este necesar să se discute cu banca solicitată dacă aceasta este pregătită să își adauge confirmarea sau, după caz, să găzduiască transferul, în principiu, aceste bănci au dreptul să refuze o astfel de cerere (confirmare art. 9 c, transferabil art. 48 c).

b. Clauzele contractuale privind plata prin AD de luat în considerare:

- să fie formulate într-o manieră fermă, clară, care să evite posibilitatea unei alte interpretări nedorite de exportator;
- să nu fie acceptate condiții pe care exportatorul ulterior să nu le poată îndeplini;
- valabilitatea AD și alte termene privind livrările să fie suficient de mari ca să-i permită

exportatorului să expedieze marfa și să întocmească setul de documente în mod corespunzător;

- este de dorit să se opteze pentru documente semnate de exportator (factură, certificat calitate, greutate) sau un terț independent (cărăuș, institut de calitate specializat, asigurător etc.) și nu se vor accepta documente semnate de importator. (De ex. "plata contra certificat de recepție semnat de exportator și importator", importatorul oricând poate refuza întemeiat sau nu o astfel de semnătură), iar exportatorul neputând obține documentul nu va putea încasa banii de la bancă, deși toate celelalte documente cerute prin AD le are în bună ordine;
- se va negocia modul de distribuție a plății comisioanelor și taxelor banca
- negocierea și încheierea contractului trebuie să *fie* în concordanță cu cerințele importatorului. Respectarea acestei **reguli de aur** este esențială în plata prin AD, deoarece AD este un contract **independent de contractul comercial internațional**. Deci, dacă importatorul este nemulțumit de rezultatul negocierilor va ordona deschiderea unui AD care să facă dificilă sau chiar imposibilă îndeplinirea cerințelor cuprinse din el și, deci, imposibilitatea utilizării lui de către exportator. Litigiul rezultat dintr-o astfel de situație nu poate fi rezolvat decât pe cale comercială. Băncile nu acționează decât în conformitate cu instrucțiunile primite de la ordonator și angajamentul de plată luat.

Prezentarea documentelor la bancă

Condiția esențială, ca exportatorul să beneficieze de avantajele plății prin este să respecte cu strictețe condițiile de termene și documente din AD.

- a. Este util ca, **înainte de prezentarea documentelor la bancă**, exportator singur să fie atent ca:
 - să prezinte toate documentele cerute prin AD în numărul de originale copii precizat;
 - fiecare document în parte să fie complet, respectiv să conțină elementele specifice lui; mențiunile adiționale cerute prin AD să fie semnate de persoana autorizată sau cerută prin AD ;
 - toate documentele să fie "curate", să nu poarte mențiuni cu privire la starea defectuoasă a mărfurilor și/sau, ambalajelor și să nu aibă ștersături, rectificări vizibile;
 - orice modificare, rectificare trebuie din nou ștampilată și semnată de emitent;
 - conținutul unui document să nu contrazică conținutul altui document (în documentul de transport, de ex., este precizat "marfa ambalată în saci de iută", iar în lista de colete marfa ambalată în saci de hârtie");
 - toate documentele să fie conforme cu condițiile din AD (art. 14 a, b, c,).

b. Prezentarea documentelor la bancă trebuie să se facă:

- în interiorul valabilității AD;
- în intervalul de zile menționat în AD de la data expedierii mărfii, iar dacă nu este precizat, în maximum 21 de zile de la expediere, fără a depăși însă valabilitatea AD;
- la ghișeele băncii sale în calitate de bancă:
 - **notificatoare**, în cazul în care domicilierea AD este în străinătate;
 - **plătitoare/acceptante/negociatoare**, dacă AD este domiciliat la ea;
 - dacă AD este domiciliat în străinătate, se va lua în calcul timpul de transmitere a documentelor **de la banca notificatoare la banca plătitoare**. Valabilitatea expiră la ghișeele băncii plătitoare/acceptante/negociatoare.

c. Preluarea documentelor de bancă. Comportamentul băncii la primirea documentelor de la exportator este diferit, în funcție de rolul ei în mecanismul plății, respectiv cum a fost emis AD și ce instrucțiuni au fost date în acest sens.

Astfel, dacă este:

- **bancă notificatoare**, preia documentele, efectuează un control sumar privind autenticitatea etc. și le remite la încasare la banca desemnată cu plata (AD domiciliat în străinătate), **încasarea AD se face după ce documentele ajung la banca plătitoare**, aceasta le-a găsit în bună ordine și în urma acestei constatări remite bani băncii notificatoare;
- **bancă plătitoare/acceptantă/negociatoare/confirmatoare** preia documentele pentru a le face plata.

Bibliografie:

- **Negruș Mariana – „Plăți și garanții internaționale”**
- **Negruș Mariana – „Finanțarea schimburilor internaționale”**
- **Gaftoniuc Simona – „Finante internaționale”**
- **Voinea Gheorghe – „Mecanisme și tehnici valutare și financiare internaționale”**